

Mien herinneringen an Bonnen B91, laoter Achter 't Holt 26, mien olderiek hoes, de Bonnerschooul, de Ambachtsschooul en en as timmerman bij Jan van Zeijen (Warners).

Hoo as't allemaol begun.

Volgens oous mam was't een mooie zunnige dag die eeindartigste juli ningtieneeinenvittig.

Ik kan mij dit niet veur de geest haolen, maor ik was d'r wel bij. Wel daar nog meer bij waren? Dat hebt ze mij nooit verteld, 't gef ok niks want 't is allemaol gooud aoflopen. Ik deenk wel dat oous pap en mam slim bliede waren in die daogen. Pap was gelukkig gooud oet de stried um de Grebbeberg weerum kommen en daar komt nog bij da'k 't eerste kleinkind van opa Veenhof was. Van een paar buurwichter heb'k laoter vernummen dat ze toen al slim wies met mij waren. Pap en mam bent al vrij vlot, in de zummer

van 1942, met mij naor Assen weest um een foto te laoten maoken: plat op 't lief op een schaopenvachtie. Een paar jaor laoter, in januaori 1944, ik was toen driei jaor, is der weer een foto maakt bij Foto Koning in Assen. Daar kan'k mij nog wat van herinnern. Wij gungen daar heen met de Spoorbus. Die

Spoorbus was een soort van truuck met een oplegger.

't Hef mij in de oorlog an niks ontbroken. Pap slaachde wel stiekem een schaop, wat hoounder en een zwien en bij oous opa was ook aaid wel veurraad. Ik kan mij nog vaog herinneren daw in d' oorlogstied vaak verschillende meensen over de vloer kregen, met naome Kier Westerhoes. Laoter heurde ik dat die in 't verzet zat met nog meer oet Geeiten. Pap har een Stengun in hoes. Die zal e wel metnummen hebben oet d'oorlog. Die hef hie bruukt bij de bevrijding, toen de 'foute' meensen naor 't gemeentehoes opbraacht weuren. Waoras die stengun bleven is, weeit ik niet, maor hie hef nog een heil toer bij oous in hoes touhollen. Op de Brink heb'k met de bevrijding mien eerste wit stoet, sukkelao en een sinasappel had. Diezolfde dag ben'k nog

met opa Bonnen naor de Bonnerdiek weest bij de kadaoverbak, waoras de Brenncarriers en de Tanks over de straat rappelden en met een duvels lawaai op Geeiterveen en Veendam an togen. Wat ik mij nog meer van de oorlogstied weeit te herinneren: da'k met pap in Jans Ties zien bossie achter een boom legen heb toen die Fraanse soldaot, deur verraod, deur de Duutsers in de Boschlaanden doodschoten is. Oous mam was duvels da'k pap naolopen was en da'k laoter an de straot ok nog 'moi' zeegd heb tegen een Duutse soldaot die met een rotgang op een aole rikrak (fiets) richting Kostvlies trapde. Daornao was er ok nog de bescheeiting van Udemao zien fabriek. Toen hebt mam en ik bij Jan van Zeien (Warners) in de kelder schoeld. Jaoren laoter, nao de bevrijding, bew met de trein vanaof 't station naor pap zien striedmakker Dirk Krouwel, in Echteld bij Tiel, weest. Dat was een heeile reis en onderwegens hef een man, die ok in de trein zat, een teeikening van tuuten veur mij maakt en die heb ik nog aaid. Wij muzzen in Echteld met een klein bootie over de Linge en over 't ondergelopen laand naor heur hoes. Pap hef ok nog roem een een jaor as soldaot bij de Grenswacht weest in Zwartemeer. Mam en ik bent daor ok nog naor toou weest (en wij hebt daor gloepens lekkere pudding had). Nao aal die ellende gung ik in de haarfsttied met oous pap en mam in de bouw, naor 't eerappellaand. Vaok saomen met oous opa, oom Aodam en Lammie.

Pap hef ok waarkt in 't Meindersveen bij Borger en daor ben'k een maol met heen weest, bij hum veur op de fiets. In de tied dat hie bij de Heidemij was hef hie ok metwaarkt bij de aanleg van 't voetbalveld an de Asserstraat. Daorvan weur zeegd dat die bij oorlogstied, of aander rampen, as helikopter vleeigveld bruukt

worden kun.

Daogs nao schooltied speulde ik vaak in Jans Ties zien bossie of in 't Bonneveld. Daor waren meestal mien buurwichie Alie Moek en Jan Wolters bij, die van mien leeftied waren.

Einmaol hebt mien buurwichie en ik een eerappel dobbe in de braand stoken en daor hew bij staon te zingen: "Wij bent Haarm en Geessie en wij hollen van een feestie". Noou, wij hebt nao de braand echt gien feestie had, maor wel wat aans. In 1946 weur breur Haarm geboren en ik mus veur 't eerst naor schooul. Ik

kreeg mien eerste (gebruukte) fiets, maor wij gungen in 't begun meestieds nog lopend op klompen naor schooul. Ik was mien mooi leventie bij hoes en bij opa op de boerderij kwiet en dat was wel even wennen. De spellegies die as wij deden, waren:

boomtikkerie, wegverkruperie, roetie tikken, laandtie pikken. Wij meuken zolf oous speelgoed zoas:

1 een eerappel waor wij een stuk of wat doeven- of hoounderveren in staken en umhoog gooiden en dan dwarrelden zie as een parachuut umdeel.

2 Maangs meuken wij een tennisbaal van een prop kraantenpapier waor wij dan rekkies van een aole binnenbaand um touw knooiden. Zo kregen wij een baal die ok nog stuitern wol.

3 Een piel en boog, die boog meuken wij van een buugzaome tak en de piel van een rietstengel.

4 Een roetietikker: een draod gaoren met een knoop in 't midden, rond draaien an beide kaanten en dan strak trekken an beide kaanten en dan tegen de roeten an laoten draaien.

5 Een leeg conservenblik op de kop op de pakkiesdraoger met een stuk bindertouw strak um de as, wat dan een gierend geluud meuk.

Soms gebruikten wij een deksel van een schoonsmeer blikkie met een haalve wasknieper an de stang van 't veurste sutterbret en een touwgie an 't handvat. Gooud stief antrekken en de haalve wasknieper meuk dan een mooi lawaai. Zo speulden wij dan de TT

nao.

6 Speulen in 't Bonnerveld. Daor hew hutten bouwd, gaoten graoven en een racebaon maakt met een steile wand, waor wij op de fiets in 't rond raceden.

De Bonnerschooul

In mien eerste schoouljaor hadden wij juffrouw Postema, daor heb'k gien al te beste herinnerings an. 't Was nogal een baozig meens waor ik mij niet bij thoes veulde. Ik was niet de eenigste. Gelukkig hew daor niet al te laank les van had. Daornao kwam eerst Dries (Pepping) zien Jantien as vervangster. Oeteindelijk kwam Bertha Houwing, oet Annen, waor wij allemaol beter met deur de bocht kunden. Zie was een leeif wicht. In de veerde klas kregen wij meester Zoete, een heul goeie man met soms wel wat

vrumde maneuvelds. Laoter in mien verhaol kom'k daor op terug. Wij hebt in de vijfde klas nog een aander meester had, ik geleuf Reugebrink. Die is laoter naor de ULO gaon. In de vijfde, zesde en zevende klas was meester Willering de baos, een strenge maor rechtvaardige man waor aj gien babbelegoegies of aander flauwekul bij oet muzzen

haolen. Je weur dan wel es met 'woord en daad' terecht zet. Noou zult er goenend wezen die zeegt: "Hoezo zeuven klassen?" Ik was een heul vroouge leerling en het leek meester Willering beter toou daw met veer jonges nog maor een zevende klas deden, um nog wat beter veurbereid naor een aandere schooul te kunnen gaon.

Wat deden wij nao schooltied?

Ik mus op een maol veur oous mam een paor tuuteier in een emmerie haolen van Henduk Zwiers zien Jaantje an't eend van Achter 't Holt. Job zien Haarm (Pepping) kwam mij integen en die raore sleeif zee dat d'r kuukens in de eier zaten. Aw vrij waren, nao schooltied of in de vakaansies, dan gungen wij meestal speulen in Jans Ties zien bossie of achteroet 't Bonnerveld in,

want daar was aaid van alles te beleven. Underweg naar school was d'r aaid wel wat te doon. Ik weet nog dat een maal bij Gradus Huzing staan hebt toen hie met zien parachutisten motorregie an de gang was. Bij Klaomers Job hew een maal een rappelement had, umdaw 't raompie van 't hoesie achter op de deel ingooid hadden. Zo kwamen wij Klaos Schoelings Henduk es integen, die oous maonde um niet aal te laang um te knooien um op tied op school te kommen. Die man kun zo gloepens mooi over van alles vertellen. Henduk las heul veel boeken.

Ik kwam ok een maal weerum van school toen opa mij anheul. Hie vreug of ik aanderdaogs wel een strooupdeus vol DDT poeier van Ap Zwunderman metnemmen wol. Moei naogaon, dat spul dat slim giftig is, weur met een soepsleeif in een lege strooupdeus kwakt. Laoter mus je dat bij opa over de eerappels spuiten met de flitsspuit, um de colorado kevers maor dood te krieggen. Soms muzzen we ze van de stammen aofpakken, ok de mooie roze larven, en ze met de klomp dood trappen.

Aal meensen oet Achter 't Holt en van Veur de Holten waren bekenden veur oous. Aj ze onderwegens tegen kwamen, dan was d'r aaid wel een die een grappie met je oetheul. Bij winterdag was onderwegens niet veel te doon en muzzen wij zelf wat oetvinden wat meestal met natte vouten gepaord gung. Op een keer toen wij naar school gungen, waachde aol Haarm Broens oous op en die meeinde daw hum oetlaacht hadden en sneiballen tegen zien roeten gooid hadden. Dat was een vervelende poetzak en ok nog stront eigenwies, want hie zee maor zo dat een zwaart peerd wit was. Aanderdaogs hew bij Luchie Schuring en Lien appels kregen veur onderweg. In de tied van lampion lopen, begunnen wij achteran bij Henduk Zwiers en zo naar veuren tou, tot an Klaomers Job in de bocht. Bij Henduk Zwiers zien Jante heb'k een keer een dubbelie kregen, maor die mus ik van mam weerum brengen want dat was teveul, ze hadden zich vergist, daach mam. Aj meer as een stuver kregen, dan was dat veel. Wij gungen ok wel 't Bonnerveld op, maor niet heulemaal naar Haarm Ting. In de vakaansies haw met de kinder in de buurt veel plezeer met mekaar: wegverkruperie, voetballen en aal zuks meer. We heulen naotuurlijk ok ondeugde oet maor wij verneelden nooit wat. Dat was oous van hoes oet wel aofleerd. Op een keer mus ik veur mam, op heur fiets, veur een bosschup naar Udemao en dan

naor Lodewiek Hamster um pap zien zakhorlozie weer ophaolen. Ik gung over 't Bonnerveld en de Gasselterdiek daor heen. Hoou as't kwam weeit ik niet, misschien heb'k wel achterste veuren op de fiets zeten, maor op de Brink ree ik achter op een stilstaonde auto. De heule veurvork was verzet en dus mus ik lopend naor hoes.

Op een mooie zummerdag ben'k ok es naor 't Deeip weest um te vissen. Oous mam har nog zo waarschouwd da'k niet aal te laank weg mus blieven, umdat d'r wel es slecht weer kun kommen. 't Was een beetie bruierig weer.

Eigenwies da'k was, ben'k toch naor de Bonnerklap fietst en, net of 't zo wezen mus: der kwam een beste onweersbui. Ik heb toen schoeld in een dreuge sloot. Toen ik weer bij hoes kwam, kreeg ik ok nog flink de wind van veuren.

Noou zij wel deenken: "Waj dan nooit met je breur onderwegens?" Jaowel, maor wij scheelden zees jaor in leeftied en dus har hie aander kameraoden waor e met optrok. Van een kaant jammer, want daordeur hew niet geliek naor schooul gaon. Toen ik van schooul gung, gung hie veur 't eerst naor schooul. De meeste vrije tied hew met kameraoden deurbraacht in 't Bonnerveld, 't Dennenbos en Jans Ties zien bossie. Die driei hebt toch wel een groot deel van mien jeugd bepaold en a'k mien ogen dicht doe, dan he'k 't plaotie van toendertied daor ok bij en loop ik aal die kleine padties nog weer bij langs. Vaok mus ik in de vekaansies en nao schooultied helpen bij opa op de boerderij. Ik mus met hen heuien, eerappels opzeuiken, beeist verweiden, knollen plukken en aal zuks meer.

Ik kom nog even weerum op de legere schooul. In de darde en veerde klas kwam'k in de klas bij meester Zoete, een beste man

die vaak zeeik was en ok vrooug storven is. D'r was es een maol roezie in de klas en dat mus maor veur eens en veuraal aoflopen wezen . Hie gaf d'eein een anwiesstok en d'aander de

kachelpook met de mededeling: "Gao je gang maor", maor gien van de beiden dus wat dooun. Wij bent nog een maol, toen hie slim zeeik was, met een puut vol sinaasappels bij hum weest in zien woonwaogen. Op schooul gung ok wel es wat mis. In de zeesde klas hadden wij een feestelijke aolderaovond met een toneel in 't lokaol van de viefde en zeesde klas. Dat was 't middelste lokaol van de driei.

Tussen de lokaolen was een deur en hou of 't ok kwam: wij kregen roezie, Job Maartens en ik. Wij hadden de anwiesstok van meester Willering te pakken um 't oet te vechten. Wij stunnen elk an een kaant van de tussendeur net zo laank roppen en trekken totdat de stok middendeur brak. Wij schrokken en wij gungen naor Teije Diekhoezen um de stok weer an mekaor te laoten maoken! Toch ontdekte meester Willering dat wel en dat hew weeten ok. In de hoogste klassen hadden wij katechisaotie van domnie Willems zien vrouw en daor hew ok niet aal te veul plezeer an beleefd. Aaid weur dan ondeugde oetvreten, waorum dat wuzzen wij niet. Hoewel: wij muzzen ok zingen en daor hadden wij gien belang bij. Laoter draaide meeste Willering op vrijdagmiddags wel es een film, oetbraacht deur de NOF (Nederlandse Onderwijs Film) Van mam mus ik naor de zundagschooul en laoter naor cathegiesoatie um lidmaot te worden, maor dat is niet lukt. Oous mam was daor wel heul sneu van. Wel gung'k met veul plezeer naor de Jeugdclub (VCJC) met de Bonte aovonds en op kaamp naor Dwingel, Appelscha en een sportdag in Oosterhesseln. Wij hadden bij de Jeugdclub ok een 'Verjaordagsfonds'. Wij braachden een leeg kollekte puutie naor degeen die jaorig was en heulen die een dag daornao weer op.

Noou schot mij wat in d'zin: paartie meensen hadden een bijnaom. Ik mus een zu'n puutie naor Haai Klamer brengen. (ik keende de man niet aans). Maor . zien naom was Harm Pepping, zeun van Klamer Pepping, dus Harm van Klamer. Ik deenk dat 't zo was, umdat veul meensen dezolfde achternaom hadden. Ik weeit nog een paor: Klaomers Job, Jan van Zeijen, Groot Haarm Hoiting, Geert Liesbeth, Jans Ties, Job zien Haarm, Melkboeren Henduk, Hoounder Ep, Hans zien Ep, Klaos Schoelings Henduk, Ootie zien jongens.

Op schooul spaorden wij met mekaor zulverpapier en melkflesdoppen veur blindengeleide honden. Wat mij ok nog heugt is, daw met een paor jongens een maol een wicht kikkers, oet de sloot naost de schooul, bij d' underboks in stopt hebt, umdat zie vaak klikte bij de meester! 't Was in de zummer van 1952 dat meester Willering tegen oous zee daw de kommende vrijdagmiddag, noa schooultied, naor 't cafe van Jans Speulman gaon muzzen, umdat de Olden van Daogen (Bejaarden) met meziek van heur oetstappie inhaold weuren. Dat was toen ok al heul wat biezunders.

De 30ste Juni 1952 is een dag die mij veurgooud bijbleven is. Ik zag in 't speulkwarteer oous opa, met de Belg veur de wupkaar, naor hoes rieden. Toen a'k 's middags nao veer uur in hoes kwam, zee oous mam dat opa niet meer leefde. Ik kun dat niet begriepen, hoou was dat meugelijk, ik har hum nog zeein. Ze hebt opa 's middaogs vunden op de deel, naost de peerdenstal. Ik was niet op de begraofenis van opa. Het heurde niet zo dat kinder daar bij waren. Laoter, heul veul laoter hef mam mij het hoou en waarom verteld.

Naor de Ambachtschooul

Ik much van pap en mam zolf weeiten waor ik nao de Legere Schooul heen wol, maor ik wus van mijzelf wel zeker: niet naor de ULO! Ik wol een vak leren, waarbij ik met mien haanden kun waarken: teeiken wat mien opa ok dee. Ik gung dus naor de Ambachtsschooul in Assen. Opa Veenhof much ok graog van alles van alles teeiken as wij smangs met zie tweeibeden aargens naor 't laand gungen. Hie teeikende gewoon op een stuk karton. Ik gung naor de Ambachtsschooul in Assen, waor ik ok weer een jaor extra bleef, umda'k nog zo jong was. Oeteindelijk was die toen

maor tweei jaor maor wij
hebt met veer jongens
nog een jaor de Meester
Harm Smeenge opleiding
daon.

Nao de ambachtsschool
ben'k as begunnende
timmerman an't waark
kommen bij Jan van
Zeien (Jan Warners) in
Achter 't Holt. Ik heb

daor driei jaor met veul plezeer waarkt met Haarm Stel, Jonge
Jan Warners, Henduk Maartens en Henduk Vinmao. Ik weeit nog
dat de bouwspullen levert weuren deur Mandemao oet Zuudbroek.
Mandemao har een Amerikaonse auto oet de oorlog en ik wol
weeiten hoo hard wij gungen. De teller wees 40 an, maor dat
waren mijlen gien kilometers. Dit veurgaonde duurde van 1956

tot 1959.

In Achter 't Holt gung 't gewone leven aaid zien gang, nooit veul biezunders te dooun. Ik weeit nog wel dat toen wij waoterleiding kregen, der weer wat reurigheid kwam. An de kaant van de weg lagen allemaol asbest piepen en wij hebt 't ooit es presteerd um een paar van die dingen de sloot in te rollen, met als gevolg dat ze middendeur braken. In 1959 kreeg oous pap een tip van meester Kranenburg oet Kostvliet um mij naor de Academie Minerva in Gruningen te sturen um daar een opleiding te volgen.

Dit hef veer jaar duurd en ik kreeg oetstel van militaire deeinst. Nao die veer jaar mus ik in deeinst tot begun 1966. Ik ben in tussentied was mien tied in met aal heb'k een

ok nog trouwd en toen Achter 't Holt veurbij. Aal gloepens mooie tied had in Achter 't Holt. Het hef mij en mien breur an niks ontbroken. Wij hadden weinig of niks, maor waren daar blieder en tevredener met as de kinder noou. Die kriegt alles

wat ze maor hebben wilt. Vaok heb'k nog daachd an de rust, de eenvoud en besleutenheid van de kleine gemeenschap in dat mooie Achter 't Holt. Niet zo laang leden ben'k nog es weer langs aal die plekken reden en wat mij opveul is, dat mij alles noou veul kleiner toou leek. Dat zal wel kommen umdat alles je aj klein bent, heeil groot tooulek.

Dit waren de drieëntwintig mooie, gelukkige en onbezorgde jaoren van mien leven die ik daor much beleven.

klas met meester Zoete van links Hennie Venema, Aaltinus

Rederker, Geesje Eling, Jan Wolters, Lammie Zandvoort, Meester Zoete, Wolter Oosterhuis, Jacob Martens (Hzn) Aaltje Hogenesch(Hdt), Alie Moek, Rieks Meijeringh, Hendrik Veenhof, Geertje Pot, Klaas Hilbolling.

Foto 5 een examenopdracht van de Ambachtsschool in 1956

Foto 6 vlnr: Hendrik Martens, Hendrik Veenhof, Harm Stel, Jan Warners jr. met dochter Jopie op school.

Foto 7 1961 Academie Minerva lokaal 218.

Foto 8 Academie Minerva studieopdracht 1963

Foto 9 1965: Ok een soldaot in't veld mot eten!

Foto 10 trouwfoto 26 mei 1965

*Foto 1 lekker zaacht op een schaopenvachie
Foto 2 met mam en breurtie Harm in de schoolstraat 1947*

Foto 3 1949 in de schoolbaank.

Foto 4 1949 mien naar rechts : Veenhof, Geert